

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

Кафедра німецької філології та перекладу

Сьомий міжнародний
науковий форум

***СУЧАСНА ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ:
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ***

Ч. I (А-Л)

ХАРКІВ - 2016

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології
Кафедра німецької філології та перекладу**

**Сьомий міжнародний
науковий форум**

***СУЧАСНА ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ: ДОСЛІДНИЦЬКИЙ
ПОТЕНЦІАЛ
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ***

Ч. I (А-Л)

ХАРКІВ - 2016

УДК 811.1/2(08)
ББК 81.2я43
С 91

*Рекомендовано до друку рішенням ученої ради факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Протокол № 9 від 21 жовтня 2016 р.*

Головний редактор: Самохіна В. О., академік АН ВО України, д. філол. наук, проф., зав. кафедри англійської філології

Заступники головного редактору:

Оніщенко Н. А., заступник декана факультету іноземних мов з наукової роботи, к. філол. н., доц. кафедри німецької філології та перекладу

Легейда А. В., к. філол. н., доц. кафедри англійської філології

Редакційна колегія: Бондаренко Є. В., д. філол. н., проф.; Морозова О. І., д. філол. н., проф.; Солощук Л. В., д. філол. н., проф.; Безугла Л. Р., д. філол. н., проф.; Малая О. Ю., к. філол. н., доц.; Нефьодова О. Д., к. філол. н., доц.; Пшеничних А. М., к. філол. н., доц.; Матюхіна Ю. В., к. філол. н., доц.; Кукушкін В. В. к. філол. н., доц.; Лобова О. К., к. філол. н., доц.; Котов М. В., к. філол. н., доц.; Котова І. А., викл.; Найдіна Є. С., викл.; Клименко Ю. В., викл.; Ковалевська Я. Л., викл.; Тарасова С. О., викл.; Скриннік Ю. С., викл.

С 91 Сьомий міжнародний науковий форум. Сучасна іноземна філологія: дослідницький потенціал. Тези доповідей у 2-х ч. / За ред. проф. В. О. Самохіної. – Х. : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 160 с.

ISBN 978-966-623-285-3 (ч. I)

Збірник присвячений проблемам вивчення германських мов, а також актуальним питанням зарубіжної літератури та класичної філології. Наукова проблематика збірника представлена різноманітністю сучасних напрямків і парадигм: когнітивної лінгвістики, теорії дискурсу, функціонально-комунікативної лінгвістики, лінгвокультурології, лінгводидактики, лінгвістики тексту.

Для філологів, фахівців у галузі лінгвістики і методики викладання германських та романських мов, зарубіжної літератури та класичної філології, літературознавства, викладачів, здобувачів та аспірантів.

**УДК 811.1/2(08)
ББК 81.2я43
С 91**

© ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016
© Колектив авторів, 2016

ISBN 978-966-623-285-3 (ч. I)

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ДИСКУРСУ.....	26
Беляева О. Ю.	
ІНФОРМАТИВНОСТЬ СОВРЕМЕННОГО БРИТАНСКОГО ПЕСЕННО- ДРАМАТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА.....	28
Благодарна О. М.	
ЛІНГВОДИДАКТИКА І СЬОГОДЕННЯ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	31
Бойцан Л. Ф.	
РОЛЬ АПОЗИТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ У ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ: ЛІНГВАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	32
Бондаренко Є. В.	
КОГНІТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МАНІПУЛЯТИВНИХ ПРИНЦИПІВ ПРОПАГАНДИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ.....	34
Бучіна К. В.	
КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ФОЛЬКЛОРНОГО ТЕКСТУ...	37
Varenko T. K.	
CONTEMPORARY LITERATURE AS A WORLD'S COMMENSAL.....	39
Вархола М., Дубовицька Л.	
ПРЕОДОЛЕНИЕ ЯЗЫКОВЫХ И КОММУНИКАТИВНЫХ БАРЬЕРОВ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ.....	41
Великорода В. Б., Ряшко У. М.	
СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОЛІТКОРЕКТНИХ ЕВФЕМІЗМІВ В АНГЛОМОВНИХ ЗМІ.....	43
Віротченко С. А.	
МОВНІ ТА НЕМОВНІ ПАРАМЕТРИ КІНОДИСКУРСУ.....	45
Вороніна К. В., Котова А. В.	
ОКАЗІОНАЛЬНІ УТВОРЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІДІОСТИЛЮ ДЖ. ДЖОЙСА.....	47

ОКАЗІОНАЛЬНІ УТВОРЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІДІОСТИЛЮ ДЖ. ДЖОЙСА

Вороніна К. В., канд. філол. наук, Котова А. В., канд. пед. наук (Харків)

Панування антропоцентричної парадигми в лінгвістиці відкриває для дослідників нові горизонти та перспективи, що в результаті сприяє розширенню сфери їх інтересів та переоцінці поглядів на вже відомі явища. Одним з важливих в цьому контексті явищ виступає креативна діяльність авторів художніх творів та вербалізовані засоби її втілення.

В якості *матеріалу* розробки ми обрали роман «Улісс» Дж. Джойса – видатного митця, діяльність якого не перестає вражати своєрідністю, незвичністю, неповторністю. Зазначимо, що на нашу думку інтерпретування цього роману втілює провідний постулат герменевтики: діяльність інтерпретатора майже дорівнює ролі автора. Під час сприйняття тексту інтерпретатор має внести щось своє, зробити свій особистісний внесок.

Дж. Джойс віддає перевагу нестандартним засобам художньої виразності. Він починає власні експерименти з мовою – утворює численні okazionalniy odinitsi, які роблять його твори унікальними та неповторними. Роман «Улісс» вражає кількістю та розмаїттям okazionalizmiv, побудованих за використання різноманітних засобів.

Під okazionalizmom розуміємо індивідуальне авторське утворення, що було сформовано під впливом контексту «тільки для даного випадку» (nonceword). Утворені за типовими або нетиповими словотвірними моделями, okazionalizmi є втіленням потенційних можливостей мовної системи; вони є «реалізацією нереалізованих можливостей мови» [1].

У романі Дж. Джойса «Улісс» виділяємо дві групи способів утворення okazionalizmiv: фонографічні та словотвірні. Особливістю фонографічних способів є будування нових лексичних одиниць шляхом довільного поєднання фонем. До

вказаної групи утворення okazionalizmів відносимо різноманітні випадки ономатопеї, під якою зазвичай розуміють умовну імітацію звучань навколишньої дійсності фонетичними засобами даної мови. Наведемо лише деякі з численних ономатопоетичних утворень Дж. Джойса:

Flop, slop, slap (звук плескання морських хвиль об скелі); *Seesoo, hrss, rsseeissoos* (шелест трави), *Whrrwhee* (так автор графічно відобразив тривалий свист).

До фонографічних okazionalizmів відносимо випадки, метою вживання яких є відтворення особливої ритмічної організації твору. Наприклад:

Hellohellohello amawfullyglad kraark awfullygladaseeragain hellohello amarawfkopthsth.

Своєрідний ритм задається трикратним повторенням одиниці *hello* у складі першого *Hellohellohello* та двократним – у другому *hellohello*. Техніка утворення таких okazionalizmів, як *amawfullyglad*, *awfullygladaseeragain* та *amarawfkopthsth* привертають особливу увагу: *amawfullyglad* побудовано шляхом поєднання *am*, *awfully* та *glad*; при будові *awfullygladaseeragain* використана аналогічна техніка поєднання в одній okazionalizmній лексемі узуальних *awfully*, *glad*, *see* та *again*.

Підсумовуючи, зазначимо, що okazionalizmi є провідним елементом ідіостилю Дж. Джойса. Прагнучи до нестандартних засобів вираження творчого потенціалу, автор віддає перевагу саме утворенню нових okazionalizmів лексичних одиниць. Вони слугують унікальним засобом художньої виразності – завдяки структурі утворення одна okazionalizmна одиниця здатна до втілення багатьох значень.

Література:

1. Пулина Е. А. Окказиональное слово в художественном тексте: способы образования и межъязыковой трансляции (на материале романа Дж. Джойса «Улисс» и его переводов на русский и немецкий языки): автореф. дисс. на соискание уч.

степени канд. філол. наук : спец. 10.02.19. «Теория языка» / Е. А. Пулина. – Пермь, 2008. – 23 с.

КІНОДИСКУРС ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ

Гридасова О. І. канд. філол. наук (Харків)

Беручи до уваги той факт, що кінодискурс, як жоден інший, здатний змінювати сприймаючу його аудиторію, нав'язуючи певні ритуали, моделі поведінки, програмуючи світоглядні, споживчі та інші установки, тобто він володіє сугестивною силою, дослідження цього виду дискурсу видається актуальним [1].

У рамках лінгвістичної науки виокремилися кілька напрямків вивчення кінотворів: лінгвосеміотичний, лінгвокогнітивний, лінгвоперсонологічний, лінгвокультурологічний та інші. Міждисциплінарний семіотико-синергітичний підхід дозволяє трактувати кінодискурс як сукупність вербального і невербального компонентів кінотвору, а також факторів, що впливають на його створення і сприйняття, що утворюють єдине смислове, структурне і функціональне ціле [2]. Кінодискурс володіє системно-динамічною організацією, яка визначає його внутрішню структуру і місце в просторі семіосфери.

Семіотика кіно, один з напрямків кінознавства, розглядає кінематограф як специфічну знакову систему або сукупність знакових систем. Кіносеміотика будується на основі структурної лінгвістики, поетики, етнології, і використовується як послідовний підхід до опису мовних, образотворчих і інших компонентів кіно [2].

Кінодискурс як семіотична система характеризується знаковою неоднорідністю. Знаки кінодискурсу можна розділити на лінгвістичні та нелінгвістичні. У кожній групі далі виділяють ікони, індекси і символи [4, с. 57]. Мовна складова кінодискурсу, в основному, представлена знаками-символами, які можуть бути письмовими і усними [9, с. 18]. До знаків-індексів природної мови відносять інтонацію, вигуки і шіфтери, до іконічних знаків – звуконаслідування та ін. [5, с. 140]. Немовна складова кінодискурсу, в більшій мірі, представлена іконічними і